

Protokoll

Fra møte i faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi

Dato: 03.09.20, kl. 10.00-15.00

Sted: Teams og Sandakerveien 24 C, Inngang D 11.

Møteleder: Tor A. Strand.

Deltakere

Fra Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi: Lene Frost Andersen, Lisbeth Dahl, Knut Tomas Dalen, Sigrun Henjum (kun under pkt 6) Kristin Holvik, Martinus Løvik (under pkt 6-12), Christine L. Parr, Tonje H. Stea, Tor A. Strand (leder) og Stine M. Ulven.

Fra sekretariatet til VKM: Inger Therese Lillegaard, Jostein Starrfelt og Bente Mangschou (ref).

Observatører fra Mattilsynet og Helsedirektoratet: Anne Bueso (under pkt 4 på dagsorden), Anne Mæland (under pkt 5 på dagsorden) og Ole Berg.

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder i faggruppen Tor A. Strand ønsket velkommen til møtet.

Ingen erklærte seg inhabile i forhold til sakene som ble behandlet på møtet. Stine M. Ulven orienterte om at hun sitter i styret for en transtudie i regi av Oslo universitetssykehus.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Møteinnkallelse og dagsorden ble godkjent. Av praktiske årsaker ble diskusjonen om evaluering av nytte- og risikovurdering av tilsetning av jod til husholdningssalt og salt i brød flyttet til etter lunsj, og orientering om nytte- og risikovurdering av fisk ble flyttet fram før lunsj. Det var ingen kommentarer til utkast til protokoll.

3. Orientering fra møter i Hovedkomiteen

Tor A. Strand orienterte om hovedpunkter fra siste møte i Hovedkomiteen. Rapport om kunnskapshull og forskningsbehov avdekket i VKMs vurderinger på mat og miljøområdet og CRISPR og andre genomredigeringssteknikker - implikasjoner for risikovurdering

har vært til kommentering i Hovedkomiteen. Protokoll for nytte- og risikovurdering av fisk og rapport om kunnskapsbehov er ferdig behandlet i Hovedkomiteen. Protokoller fra møter i Hovedkomiteen publiseres på VKMs nettsider.

4. Vurdering og oppdatering av berikningsmodellen

Utkast til bestilling av oppdrag om vurdering og oppdatering av berikningsmodellen fra Mattilsynet var sendt medlemmene i forkant av modellen. Faggruppen diskuterte variasjonsmuligheter for de ulike inputene i modellen og begrensninger ved eksisterende modell. Faggruppen foreslår at oppdraget kan omfatte en vurdering av de ulike inputene i modellen, men at oppdraget ikke skal omfatte en fullstendig revurdering av hele modellen som sådan.

Sekretariatet samler alle innspill til bestilling som kom fram i møtet og som sendes referenten før 8. september og sender disse til Mattilsynet. Bestillingen anses deretter som ferdig kommentert i VKM.

5. Nytte- og risikovurdering av fisk

Lene Frost Andersen presenterte arbeidet i det pågående prosjektet nytte- og risikovurdering av fisk i norsk kosthold så langt. I tillegg til utarbeidelse av protokoll for arbeidet, har prosjektgruppen lagt mye arbeid ned i gjennomgang av litteratursøk for artikler som omhandler fiskekonsum og helseeffekter, samt hvilke kontaminanter og næringsstoffer som skal inkluderes i arbeidet.

Faggruppen diskuterte generelle utfordringer knyttet til omfattende arbeid med store litteratursøk og systematiske kunnskapsoppsummeringer. Både i fiskeprosjektet og jodprosjektet har det vært mye arbeid med kvalitetsvurdering av artikler og tilpasning av skjemaer utarbeidet i nordisk NNR-sammenheng, såkalte Quality Assessment Tool tables. Det ble foreslått at sekretariatet samler de erfaringene som er gjort med dette verktøyet i de ulike prosjektene.

6. Evaluering av nytte- og risikovurdering av jod i husholdningssalt og salt brukt i brødproduksjon

Medlemmene i prosjektgruppen og faggruppen var invitert til å besvare VKMs standard evalueringsskjema i Questback. Prosjektleder presenterte hovedtrekk fra evalueringen. I korte trekk ble de fleste spørsmålene besvart med OK, Godt eller Meget godt. Noen spørsmål knyttet til gjennomføringen av henholdsvis prosjektmøter, prosjektledelse og

godkjenningsprosessen ble besvart med Dårlig eller Meget dårlig av 1 person. Under halvparten har besvart (5 personer). Prosjektleder har allerede gitt innspill til ledelsen i VKMs sekretariat om at godkjenningsfasen i større prosjekter er en for stor arbeidsbelastning både på medlemmene og sekretariatet. På neste faggruppemøte vil vi diskutere hvordan vi kan bedre prosjektmøter/ faggruppemøter samt prosjektledelsen. Sekretariatet sender rapport fra hele evalueringen til alle i prosjektgruppen og faggruppen. I tillegg til hovedtrekk fra Questback-skjema ble følgende generelle punkter diskutert:

- Alle deltakere må reflektere over og kommunisere egen kapasitet til å bidra i prosjekter. Dette er særlig avgjørende for gjennomføringen av store prosjekter.
- Det er lang tid å definere hva vi skal svare på og hvordan vi skal svare på det. For noen vil en prosjektprotokoll som beskriver hvordan oppdraget skal løses kunne forenkle denne prosessen, men det har også vært knyttet frustrasjon til at det er tidkrevende å utarbeide slike protokoller.
- Systematisk litteraturgjennomgang er svært tidkrevende, og for mange utfall kan det ikke konkluderes med sannsynlige sammenhenger. VKM bør vurdere muligheten for å bygge på tidligere systematiske kunnskapsoppsummeringer eller metaanalyser, og bygge kompetanse på å oppdatere andres metaanalyser.

7. Helsedirektoratet som ny oppdragsgiver

Elin Thingnæs Lid orienterte om at Mattilsynet, Helsedirektoratet og VKM har hatt en innledende dialog om hvorvidt Helsedirektoratet (på fagområdet ernæring – avdeling for folkesykdommer) skal bli en selvstendig oppdragsgiver for VKM på linje med Mattilsynet og Miljødirektoratet. Til nå har Helsedirektoratet måttet fremme sine ønsker om oppdrag til VKM via Mattilsynet, og er dermed avhengig av Mattilsynets prioriteringer. Helsedirektoratet har fram til nå fremmet forslag til oppdrag for VKM via Mattilsynet flere ganger, og det har vært ressurskrevende nytte- og risikovurderinger av større omfang.

VKM ser nytten av å ha dialog direkte med den etaten som skal bruke VKMs produkter, men er avhengig av det følger midler med oppdrag dersom det skal etableres ny oppdragsgiver med egne prioriteringer. I såfall må VKM styrkes med ressurser til eksponeringsberegninger, prosjektledelse og medlemmer i faggrupper, og særlig i faggruppen for ernæring. Dette er det enighet om internt i VKM.

Ledelsen i sekretariatet har vært i dialog med Mattilsynet og Helsedirektoratet om å teste ut en ordning med Helsedirektoratet som selvstendig oppdragsgiver med et pilotoppdrag på salterstattere.

Faggruppen er positive til selvstendige oppdrag fra Helsedirektoratet, men ser behov for å styrkes med flere medlemmer. Arbeidsbelastningen i denne faggruppen har vært svært stor gjennom lang tid, og det er uansett behov for å øke kapasiteten med både flere faste medlemmer og også etablere gode muligheter for å trekke inn gode eksterne eksperter med kjennskap til nytte- og risikovurderinger i prosjekter. Medlemmene ble bedt om å reflektere over hvilken kompetanse de ønsker at eventuelle nye faste medlemmer bør ha, og hvor mange nye medlemmer det er behov for. Sekretariatet ønsker også å samarbeide med faggruppen om prosess for å etablere Helsedirektoratet (avdeling for folkesykdommer) som selvstendig oppdragsgiver.

8. Høring EFSA harmonised approach for nutrients in regulated products

Faggruppen vil gi et høringssvar til EFSA. På bakgrunn av diskusjonen på møtet, vil sekretariatet utarbeide et kort forslag til høringssvar som sendes medlemmene for kommentering før det sendes til EFSA med faggruppen som avsender. Hovedbudskapet i høringssvaret vil være at det er viktig at det er eksperter med kompetanse på ernæringsbehov og anbefalinger for daglig inntak av næringsstoffer som har ansvar for å utarbeide og revidere tolerable upper intake levels. Årsaken er at for mange vitaminer, mineraler og sporstoffer er det svært liten margin mellom skadelige lave inntak og skadelige høye inntak slik at disse alltid må ses i sammenheng.

9. Forslag til punkter til dagsorden for neste møte

Det ble ikke lagt fram noen forslag utover det som er nevnt over. På neste møte vil faggruppen tentativt ha følgende punkter på dagsorden: Helsedirektoratet som ny oppdragsgiver, nytte- og risikovurdering av salterstatter som pilotoppdrag, vurdering av berikningsmodellen, oppfølging av evaluering jodprosjektet (prosjektmøter/faggruppemøter, prosjektledelse og arbeidsmengden i godkjenningsfasen i større prosjekter) samt orientering om framdrift i nytte- og risikovurdering av fisk.

10. Møter o.a. av felles interesse

12th Nordic Nutrition Conference i Finland er flyttet til 13-16. desember 2020 og vil i sin helhet være online.

Micronutrient Forum 5th Global Conference avholdes 8-13. November, og vil også være kun online.

ICDAM er flyttet til 2021.

11. Eventuelt

Utkast til VKMs strategi for 2020-2024 var sendt medlemmene i forkant av møtet. Faggruppen mener et så viktig dokument som VKMs strategi burde vært presentert for medlemmene og diskutert på et tidligere tidspunkt, og i hvertfall før eksterne høringsinstanser. Faggruppen har mange innspill til utkastet, og en hovedinnvending er at utkastet er lite konkret om hva VKM skal satse på i framtiden og hvordan vi planlegger å jobbe framover, samt at de skisserte strategiske satsningsområdene var for generelle.

Det er positivt at strategidokumentet sendes på høring til arbeidsgivere til alle VKMs medlemmer slik at det blir økt forståelse for VKMs arbeid, men da altså etter at den er ferdigbehandlet internt i komiteen.

Medlemmene fikk frist til 10. september med å sende innspill til referenten. Sekretariatet samler deretter innspillene som kom fram på møtet og de som sendes etter møtet og returnerer til faggruppen for siste kommentering 11. september. Det ble besluttet at faggruppen gir et samlet innspill på utkast til VKMs strategi 2020-2024.

12. Nye møtedatoer

Neste møte i faggruppen skal være i midten/slutten av november. Sekretariatet sender forslag til datoer.